

Bůh Stvořitel

Texty na tento týden

Mt 19,4; Jb 38,4-7; Dt 32,10.11; Ž 19; J 1,1-13; Ř 5,12; Iz 66,22

Základní verš

Neboť v něm /v Synu/ bylo stvořeno všechno na nebi i na zemi – svět viditelný i neviditelný; jak nebeské trůny, tak i panstva, vlády a mocnosti – a všechno je stvořeno skrze něho a pro něho. (Ko 1,16)

Hlavní myšlenka

Učení o stvoření, přesněji o doslovném šestidenním stvoření, je základem všeho, čemu věříme.

Je těžké představit si dva odlišnější pohledy, než je biblický koncept stvoření a ateistická evoluční teorie. První ukazuje, že stvoření bylo úplně, dokonale naplánované, že při něm nic nebylo ponecháno náhodě. Evoluční teorie naopak vysvětluje vznik života jako náhodný proces, v němž neexistoval žádný záměr. V biblickém záznamu vidíme, že všechno bylo utvořeno s určitým cílem. Řekové to označují slovem *telos*. Evoluce pracuje s předpokladem, že neexistuje konečný cíl, neexistuje síla, která by dávala stvoření smysl. Náhodné mutace a přirozený výběr (výsledky náhody) spolu slepě spolupracují, ponechávají to, co funguje, a ničí to, co se nepřizpůsobí. Bible také učí, že lidé byli stvořeni k Božímu obrazu. Podle evoluční teorie však odrážejí podobu náhodného primáta, který stojí na vývojovém stupni před druhem homo sapiens.

Tento týden se podíváme na biblickou zprávu o stvoření. Budeme sledovat, jak učení o stvoření formovalo základy všech věroučných tezí, které po něm následovaly. Pokud stvoření nepochopíme správně, je téměř jisté, že se budeme mýlit i v mnoha dalších oblastech. Víra adventistů sedmého dne se zakládá na víře ve stvoření.

Týden stvoření

„Na počátku stvořil Bůh nebe a zemi.“

(Gn 1,1)

Osobní studium

Hned první věta Písma je otevřenou výpovědí o tom, kdo je původcem stvoření. Pokud bychom od Boha neměli žádné jiné poselství, jedno by bylo jasné – Bůh je Stvořitel. Tímto jednoznačným vyznáním se zároveň stavíme na stranu zastánců kreacionismu.

Kniha Genesis začíná popisem Boha v procesu stvoření. Na samém začátku Písma nenajdete žádný výrok o Bohu, který by jej představoval. Žádný z biblických autorů si nemyslel, že by Boha bylo třeba představit. Nejbližše se k důkazu o existenci Boha přibližuje výrok žalmisty: „Bloud si v srdci říká: ‚Bůh tu není!‘“ (Ž 14,1).

Teologové si všimli nezměrné umělecké hodnoty nejen samotného aktu stvoření, ale také toho, jak je zaznamenán v Bibli. Genesis 1,2 je úvodem k Božím uměleckému dílu stvoření a uspořádání hmoty: „Země byla pustá a prázdná.“ První tři dny Bůh „tvoří“ – dává tvar tomu, co bylo „beztvaré“. Další tři dny „naplňuje“ to, co bylo „pusté“.

Světlo, které bylo utvořeno v první den, získává svou podobu a naplnění čtvrtého dne, kdy Bůh tvoří slunce, měsíc a hvězdy (Gn 1,16). Vzduch a voda, na které se Bůh zaměřil druhý den, jsou pátý den naplněny ptáky a vodními živočichy (Gn 1,6–8.20–23). Suchá zem oddělená od vody a naplněná třetí den rostlinami (Gn 1,9–13) byla šestý den dokončena vytvořením suchozemských zvířat a člověka. Nakonec bylo všechno ohodnoceno jako „velmi dobré“ a pak královsky oslavováno během sedmého dne samotným Bohem (Gn 2,1–3).

Je důležité si povšimnout, že nic v těchto textech nenaznačuje, že by některá část stvoření byla ponechána náhodě či vznikla sama od sebe. Naopak docházíme k poznání, že vše bylo důkladně naplánováno, zorganizováno a zrealizováno.

Biblická zpráva o stvoření je zdůrazněna ve čtvrtém přikázání Desatera (Ex 20,8–11), vrací se k ní prorok Izajáš (Iz 40,26), Ježíš (Mt 19,4) i apoštol Pavel (1Tm 2,13). Vše v Bibli svědčí o tom, že Bůh stvořil svět slovem právě tak, jak je popsáno v knize Genesis v kapitolách 1 a 2. Bible neponechává v této otázce prostor pro spekulace. Člověk si může svobodně vybrat, zda bude věřit ve stvoření nebo v evoluci, ale čestně bychom měli přiznat, že se nelze pokoušet o kombinaci obou postojů. Věřit v Boha, považovat poselství Písma za věrohodné, ale zároveň hledat omluvu pro víru v evoluci není projevem čestného přístupu k Písmu.

Aplikace

Proč je určitým pokusem hledat jiné vysvětlení původu života, než jaké nám předkládá biblická zpráva? Proč není jedno, jak vznikl svět? Je pro tebe pohled na původ života otázkou víry, nebo přesvědčení? Proč? Jak to mění tvůj pohled na Boha?

Láska Stvořitele

Země byla pustá a prázdná a nad propastnou tůňí byla tma. Ale nad vodami vznášel se duch Boží.

(Gn 1,2)

¹⁰Našel ho v zemi divokých pouští, v pustotě kvilících pustin, zahrnul ho svou péčí, chránil ho jako zřítelnici oka. ¹¹Jako bdí orel nad svým hnízdem a nad svými mláďaty se vznáší, svá křídla rozprostírá, své mládě bere a na své peruti je nosí, ¹²tak Hospodin sám ho vedl, žádný cizí bůh s ním nebyl.

(Dt 32,10–12)

Osobní studium

Dramatičnost týdne stvoření je neuvěřitelná. Den za dnem Stvořitel promlouvá a svým slovem utváří systémy a formy života, které udivují každého člověka, vzdělaného i prostého. Všichni shodně žaseme nad nádherou a důmyslností přírody i všech živých tvorů. Bůh dokonce říká, že celý vesmír byl při stvoření naplněn radostí. „Kde jsi byl, když jsem zakládal zemi ... zatímco jitrní hvězdy společně plesaly a všichni synové Boží propukli v hláhol?“ (Jb 38,4–7).

Náznak radosti, která naplňovala srdce Stvořitele během stvořitelského týdne, se nachází také v Gn 1,2: „Země byla pustá a prázdná a nad propastnou tůňí byla tma. Ale nad vodami vznášel se duch Boží.“ V biblických překladech se trochu ztrácí půvab a umělecké zpracování Tóry (pěti Mojžíšových knih). V Gn 1,2 je Boží Duch vykreslen, jak se na počátku stvořitelského týdne „vznáší“ nad vodami. Autor záměrně používá k vyjádření slovo, které se objevuje v Pentateuchu (pěti knihách Mojžíšových) už jen jednou – v „Mojžíšově písni“, jak je zaznamenána v Dt 32. Tato píseň je součástí Mojžíšovy poslední promluvy, kterou se loučil s Izraelci. Mojžíš říká: „Jako bdí orel nad svým hnízdem a nad svými mláďaty se vznáší, svá křídla rozprostírá, své mládě bere a na své peruti je nosí...“ (Dt 32,11).

Přemýšlej nad tím, jak ptáci pečlivě připravují hnízdo pro své potomstvo. Pak si představ, jak se vznáší nad svými mláďaty, přináší jim potravu a učí je létat. Mojžíš, který se 40 let staral o ovce, musel tento obraz pozorovat každé jaro. Vedlo ho to k přemýšlení o Boží láskyplné péči. Později si Mojžíš – inspirovaný Bohem – představil, že podobné pocity musel prožívat i Duch svatý, když se utvářelo naše lidské „hnízdlo“.

Vše v popisu stvoření zjevuje Boha, který – na rozdíl od různých evolučních modelů vysvětlujících stvoření jako výsledek protichůdných sil, které proti sobě bojují – miluje své stvoření, stará se o něj a který ho pečlivě a cílevědomě utvořil. Na stvoření není nic neosobního, nic bez emocí, nic bez cíle. Láska byla při stvoření přítomna již od samého začátku. Jaký je to rozdíl oproti evoluci, která učí, že láska se utvořila jako vedlejší produkt během milionů let náhodných procesů plných sobeckého násilí. Podle svědectví Písma byla právě láska motivem stvoření a bude přítomna i tehdy, když tento hříchem zdevastovaný kousek vesmíru nahradí nové stvoření.

Aplikace

Přestože je příroda poznamenána hříchem a ne všechno v ní dnes vypovídá o lásce Stvořitele, přece v ní můžeme najít stále mnoho příkladů Boží péče a dobroty. Které projevy přírody tě nejvíce oslovují? V čem tě oslovuje neživá příroda (hory, řeky, oceány)? Jak k tobě promlouvá živá příroda (zvířata, rostliny)?

Nebesa vypravují

²Nebesa vypravují o Boží slávě, obloha hovoří o díle jeho rukou. ³Svoji řeč předává jeden den druhému, noc noci sděluje poznatky. ⁴Není to řeč lidská, nejsou to slova, takový hlas od nich nelze slyšet.

(Ž 19,2-4)

⁵Hospodine, svými skutky působíš mi radost, plesám nad činy tvých rukou: ⁶Tvoje činy, Hospodine, jsou tak velkolepé, tvoje záměry jsou přehluboké!

(Ž 92,5.6)

Osobní studium

Žalmy obsahují bohatou zásobu písní oslavujících Stvořitele. Žalmista se opakovaně a s radostí zmiňuje o „velkých Božích činech“.

Žalm 19. Posloupnost myšlenek je odvážná. David nejprve popisuje nádheru nebes a oblohy, včetně zářícího slunce. Zářivou energii slunce porovnává s ženichem, který jde na svatbu, a také s hrdinou běžícím ke svému cíli (v. 2-7). Nádheru slunce spojuje s dokonalostí Božího zákona a mocí jeho přikázání. Poselství zákona je takto spojeno s velkolepostí Boží stvořitelské moci (v. 8-12).

Žalm 92. Tato sobotní píseň začíná chválou, která naplňuje vděčné srdce žalmisty. Pokud bychom podrobněji studovali používání fráze „skutky tvých rukou“ nebo „tvoje činy“ v žalmech (nebo i na jiných místech Písma), všimli bychom si, že jde často o vyjádření oslavy stvoření. Čím více se toho dozvídáme o Božím stvořitelském díle – ať už jde o mikroskopické částice, nejbližší hvězdy či planety, které můžeme vidět pouze přes teleskop, nebo jakoukoli rostlinku či zvíře – tím více si uvědomujeme neuvěřitelnou moc Boží kreativity. Vědci neustále objevují nové a nové poznatky nejen o vzdálených planetách nebo živočiších, ale i o tom, jak všechny životní systémy navzájem spolupracují ve složité struktuře života. Čím více se toho vědci dozvídají, tím úžasnější se pro nás příroda stává.

Stvořený svět nepochybně zjevuje lásku Stvořitele a jeho moc. Náš svět byl však také zničen hříchem, jizvami a zkázou, které přinesl velký spor. Hrozné důsledky hříchu vidíme všude kolem nás v podobě nemocí, smrti či přírodních katastrof. Žádná část pozemského stvoření neunikla před důsledky hříchu. Avšak i uprostřed této zkázy můžeme vidět lásku Stvořitele. Je k tomu však zapotřebí nesoustředit se na to špatné, ale na dobré, které se za ním skrývá. Můžeme si například všimnout třešně, která je napadena chorobou ničící všechno její ovoce. Avšak nemoc, ať je jakkoli devastující, nemůže zcela vymazat lásku a dobrotu, která se zjevuje v samotném stromě a ukazuje na charakter Stvořitele.

Aplikace

Oslavovat přírodu ještě neznamena oslavovat jejího Stvořitele. Mnozí lidé oslavují či uctívají přírodu a její velkolepost, ale nechtějí vidět Boha, který přírodu stvořil. Proč tomu tak je? Skutečnost, že máme uctívat Stvořitele a ne tvorstvo, by nás však neměla odradit od toho, abychom přírodu obdivovali a žasli nad tím, co navzdory důsledkům hříchu zůstává nádherné a velkolepé. Příroda je Božím zjevením, Boží knihou, jejímž prostřednictvím k nám chce Bůh promlouvat. Udělej si čas na to, abys mohl strávit v přírodě klidné chvíle naplněné rozjímáním nad Boží velikostí.

Kříž a stvoření

¹Na počátku bylo Slovo, to Slovo bylo u Boha, to Slovo bylo Bůh. ²To bylo na počátku u Boha. ³Všechno povstalo skrze ně a bez něho nepovstalo nic, co jest. ⁴V něm byl život a život byl světlo lidí. ⁵To světlo ve tmě svítí a tma je nepohltila.

(J 1,1–5)

Skrze jednoho člověka totiž vešel do světa hřích a skrze hřích smrt; a tak smrt zasáhla všechny, protože všichni zhrěšili.

(Ř 5,12)

Osobní studium

Apoštol Jan spojuje v úvodu svého evangelia (J 1,1–5.9–14) stvoření s Ježíšem Kristem, jeho vtělením a tím vlastně i jeho obětí na kříži. Bible na mnoha místech jasně spojuje Boha jako Stvořitele s jeho úlohou Vykupitele. Takové spojení přináší několik důležitých poselství.

Evoluce se nedá spojit s Biblií, především však s učením o kříži. Pokud by evoluce byla pravdou, Bůh by se vtělil do evolucí změněného primáta přetvořeného během krutého vražedného cyklu přírodního výběru – a to vše s cílem zničit smrt jako „posledního nepřítele“ (1K 15,26). Jak by však smrt mohla být nepřítelem, pokud by byla jedním z Bohem zvolených prostředků k vytvoření lidstva, tedy alespoň podle evolučního modelu? Bůh by musel použít dříve vzniklé vyhynulé druhy homo erectus či homo habilis, aby nakonec získal bytost, která by byla utvořena k jeho obrazu (homo sapiens). Pak by přišel zachránit před smrtí člověka vzniklého vývojovým procesem plným smrti a násilí, který sám jako Stvořitel použil k jeho vzniku. Pokud vám to zní absurdně, je to tím, že to absurdní je.

Poselství textu Ř 5,12 nám pomáhá porozumět významu doslovného chápání záznamu stvoření v knize Genesis z pohledu plánu spasení. Jak vysvětlují pád do hříchu ti, kteří se snaží spojit evoluci a Biblii? Používá Bůh proces násilí, sobectví a dominance silnějšího nad slabším, aby utvořil morálně bezchybnou a nesobeckou bytost, která by pak „padla“ znovu do stavu násilí, sobectví a dominance silnějšího nad slabším – do stavu, ze kterého musí být vykoupena, aby nebyla vydána konečnému soudu? Určitě ne.

Absurdita této myšlenky ji jednoznačně zavrhuje. Kříž a nezbytnost Zachránce pro padlé lidstvo mohou dávat smysl jedině tehdy, pokud lidé „padli“ odněkud. Pád naznačuje sestup, degeneraci. Znamená to, že jsme se odněkud, kde to bylo dobré, dostali někam, kde to dobré není. Pokud zprávu o stvoření chápeme doslovně, dává nám to smysl. Věříme-li v evoluci, pak kříž a spasení jsou zcela nesmyslné. Víra v evoluci se vlastně vysmívá pádu do hříchu a kříži.

Aplikace

Co můžeš udělat pro to, aby lidé více vnímali svou skutečnou hodnotu? Komu a jak dnes projevíš lásku našeho Stvořitele?

Poznámky

Stvoření a nové stvoření

4 A setře jim každou slzu z očí. A smrti již nebude, ani žalu ani nářku ani bolesti už nebude – neboť co bylo, pomínulo.“5 Ten, který seděl na trůnu, řekl: „Hle, všechno tvořím nové.“ A řekl: „Napiš: Tato slova jsou věrná a pravá.“

(Zj 21,4.5)

Osobní studium

V Písmu můžeme najít mnoho nádherných zaslíbení týkajících se nového stvoření (čti 2Pt 3,8–13; Zj 21,1–4). Tyto texty nás svým tématem, slovníkem i obrazy odkazují na první stvoření.

Křesťanská naděje spočívá v zaslíbení nového nebe a nové země. Tedy nebe a země bez porušení, které na zem přinesl hřích. Bez tohoto zaslíbení by byla naše budoucnost beznadějná. Zaslíbení věčného života je nádherné, ale věčný život bychom chtěli mít ve světě bez hrůz, bolesti a zklamání, jež prožíváme na tomto světě. Horší než věčná smrt čekající na lidi, kteří odmítli spasení, může být snad už jen věčný život ve světě, kde vládne hřích, nenávisť, bolest a neštěstí.

V kontextu sporu mezi kreacionistickým a evolučním modelem stvoření se při uvažování o novém stvoření vynořuje mnoho zajímavých otázek. Jak Hospodin stvořil svět a život na něm? Pokud tvořil tak, jak je to popsáno v Gn 1–2, pak nová nebesa a nová země budou utvořeny podobně – Božím slovem a z jeho vůle. Tehdy Bůh promluvil – a v neuvěřitelně krátkém čase existoval veškerý život na zemi, dokonale rozvinutý a zformovaný bez potřeby náhod či násilí. Pokud bychom však uvažovali v termínech evoluční teorie, pak by nové stvoření muselo znovu snášet obtíže přirozeného výběru, kdy by během milionů let přežili jen ti nejschopnější, a až poté by byla utvořena nová země, kde „přebývá spravedlnost“ (2Pt 3,13). Vždyť když si Bůh vybral evoluci při prvním stvoření, proč by měl experimentovat při druhém stvoření? Pokud by evoluce byla jeho vědomou volbou v původním stvoření (a vše bylo „velmi dobré“), nebyla by snad dostatečně dobrá i při druhém stvoření?

Myšlenka, že by Bůh použil evoluci k opětovnému stvoření nebe a země, je dalším důkazem o absurdnosti teorie o vzniku světa evolučním vývojem. Témata kříže, vykoupení a zaslíbení nového nebe a nové země jsou neoddelitelně spjata s doslovným záznamem v knize Genesis.

Aplikace

Zkus si představit, jak náš svět vypadal ve své neposkvrněné kráse. Představ si také, jak bude vypadat po svém znovustvoření. Naše mysl a srdce mohou pouze v náznacích chápat, jaké to bude. Proč není v životě nic důležitějšího než naděje na věčný život? Na co se ve věčnosti nejvíc těšíš?

Poznámky

Podněty k zamyšlení

Během své služby Ellen G. Whiteová, jedna ze spoluzakladatelů Církve adventistů sedmého dne, nekompromisně odmítala teorii evoluce. Napsala: „Je to ten nejhorší druh nevěry“ (Signs of the Time, 20. březen, 1879). „Uvážíme-li také, že si hypotézy obhajované různými vědci navzájem odporují, budeme ochotni přijmout teorii, která odvozuje náš původ od mikrobů, měkkýšů a lidoopů, a zavrhnout učení Písma svatého, které je tak velkolepé ve své jednoduchosti? ‚Bůh stvořil člověka, aby byl jeho obrazem, stvořil ho, aby byl obrazem Božím.‘ (Gn 1,27)“ (VYCH 78; ED 130)

„Když Hospodin prohlásil, že utvořil svět za šest dní a odpočinul den sedmý, měl na mysli dvacetičtyř-hodinový den, který jasně ohraničil východem a západem slunce.“ (TM 136)

Otázky k rozhovoru

- 1. Další problém, který vyvstává z pokusu spojit evoluci s Bibli, je vzkříšení z mrtvých na konci času. Nebude to snad proces, který se stane „naráz, v okamžiku“ (1K 15,52)? Nespočet lidí je po smrti již tisíce let. Z většiny zesnulých nezbylo vůbec nic. Pokud je však Bůh dokáže znovu stvořit v okamžiku, proč by pak použil evoluci k vytvoření prvního člověka?**
- 2. Na rozdíl od populárních představ, Charles Darwin pracoval na své teorii evoluce s použitím teologických předpokladů. Vyjádřil to takto: Zdá se mi, že na světě je příliš mnoho utrpení. Nedokážu přesvědčit sama sebe, že milosrdný a všemocný Bůh by záměrně utvořil parazitující vosičky tak, aby jejich potravou byla živá těla housenek, nebo že kočka si bude hrát s myší. Milosrdný a všemocný Bůh by přece nic takového neudělal. V čem je Darwinův předpoklad chybný a jak ho podle tebe ovlivnil, že utvořil tak radikální teorii o původu člověka?**
- 3. Se svojí skupinkou sobotní školy prožijte čas v přírodě a obdivujte krásy stvoření. Zároveň si všimněte i porušení, která přinesl hřích, a přemýšlejte, nakolik jste schopni rozpoznat ve stvoření to dobré od toho, co způsobil hřích. Proč je vždy důležité mít na paměti tyto dva pohledy?**

Shrnutí

Navzdory mnoha pokusům smíchat biblický světonázor s evoluční teorií, tyto dva pohledy na vznik světa jsou v úplném protikladu. Pokud někdo věří v Boha, kterého představuje Písmo, pak musí věřit i biblické zprávě o stvoření. Když totiž odmítne víru ve stvoření za sedm dní, jak o tom mluví Boží slovo, nezůstane žádný důvod pro oběť Ježíše Krista a jeho plán záchrany.

Poznámky